

## PRED JUBILEJNIM LETOM

Skupni delavski svet je na zadnjem zasedanju sprejel IZHODIŠČA za letni poslovni sporazum 1988.

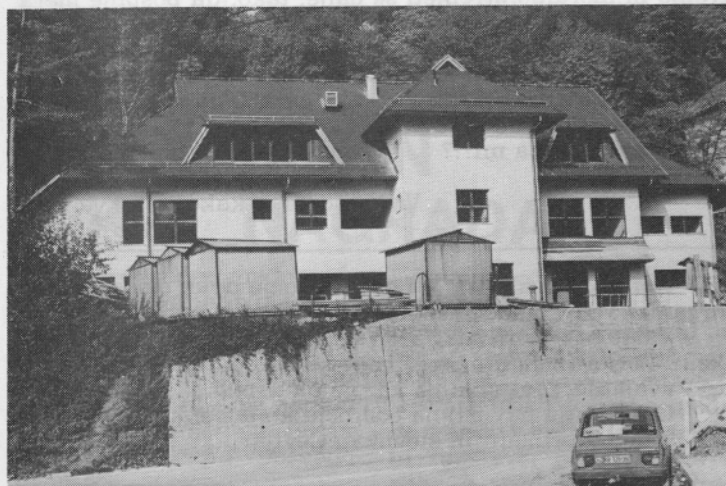
Leto 1988 pomeni za PEKO že 85 let obstoja, tradicije, želja in potrebe po vedno boljšem. Najlepši prispevek sedanjne skupnosti PEKO k jubileju so lahko dobri poslovni rezultati, izraženi v primerni višini osebnih dohodkov in potrebni akumulaciji za nadaljni razvoj. Storimo to, možnosti so, le volja in trdo delo so pogoj za spremembo možnega v doseženo.

Gospodarske razmere doma in v svetu ne bodo ugodnejše. Stalni in neizprosni boj za potrditev naših izdelkov na svetovnem trgu in vse bolj domačem tržišču. Jugoslavija je v gospodarski krizi, pot iz nje je učinkovitejše poslovanje, več izvoza, zmanjšanje stroškov. Kljub vsej ostrini teh razmer, so in bodo v prednosti tisti, ki poznajo borbo s trgom in katerim razvoj je temeljil na lastno ustvarjeni akumulaciji. Torej, tu je določen optimizem, priložnost, ki je ne smemo izgubiti.

Postavljanje novih ciljev ter realnost izpolnitve temelji tudi na doseženem v preteklem obdobju. Sedaj še niso poznani dosežki za leto 1987. Ocenjujem, da je bilo to leto, leto »vlaganja« v učinkovitejše poslovanje ter, da so prvi, sicer še skromni, učinki že vidni. To je dobra podlaga za start v novo leto in obenem dodatni motiv za še bolj kakovostno in na vseh področjih učinkovitejše delo.

Naše razvojne usmeritve imamo opredeljene v srednjeročnem planu in razvojnih usmeritvah do leta 2000. Torej LPS 1988 naj bo nalog za doseg teh. Poleg enoletnih nalog srednjeročnega plana, moramo nadomestiti še kar največji delež zaostankov.

## VRTEC ZA DAN REPUBLIKE



Že od lani spremljamo gradnjo vrtca Palček nasproti Peka. Objekt dobiva končno podobo. Vrtec bo odprt 27. novembra, hkrati bo to tudi občinska proslava ob dnevu republike. Izdelano bo le pritličje, kjer bosta dva oddelka za otroke od drugega leta starosti in en oddelek za dojenčke. Otroci bodo v novem vrtcu od drugega decembra.

### Osrednji cilji leta 1988

- bistveno izboljšanje učinkovitosti poslovanja
- doseči višjo stopnjo usposobljenosti in motiviranosti zaposlenih za kakovostno izvrševanje nalog
- v mejah možnosti, izboljšati družbeni standard zaposlenih v delovni organizaciji in v okolju, kjer delavci Peka živimo.

Podrobnejše obrazložitve nalog bo vseboval letni poslovni sporazum, naloge so obsežne, cilji jasni. Peko naj bi bil v letu, ko praznuje svojo 85-letnico med prvimi v naši panogi, med prvimi čevljarji v Jugoslaviji.

Delovni učinki bodo dokazali naš odnos do 85-letnega razvoja Peka.

Predsednik KPO

Franc Grašič, dipl. oec.

## DEVETMESEČNI OBRAČUN

### NEKAJ ZNAČILNOSTI

Splošne razmere več ali manj poznamo. Niso naklonjene izvoznikom na zahodna tržišča. Jemljejo jim dobršen del dohodka. Na različne načine. Opozorila prav nič ne zaležejo. Ali bodo morali še preostali izvozniki na zahod zapluti v Rdeče morje !?

V Peku smo preživljali težko finančno obdobje. Še posebno v zadnjih treh mesecih. Visoke zaloge vseh vrst, zlasti gotove obutve, so močno vplivale na doseženi poslovni rezultat.

Sorazmerno pogoste oskrbovalne težave v posameznih proizvodnih delih Peka so motile izpolnjevanje sprejetih obvez. Tu in tam je zaostala proizvodnja zaradi pomanjkanja naročil. Kvaliteta našega dela je še vedno vprašljiva. Pri tem ne mislimo le na proizvodno področje in odstotke nekvalitetnih izdelkov. Šepamo na strokovnem področju, primanjkuje nam določenih znanj, pozabljamo pa tudi na klasične vrline kot so doslednost, točnost, natančnost, delavnost, itd.

Doseženi rezultat našega dela je manj ugoden. Celotni prihodek je za 103 % večji od doseženega v lanskem enakem obdobju, porabljena sredstva za 101 %, dohodek za 113 %, čisti dohodek za 102 %. Tudi v obravnavanem obdobju so davki in prispevki rastli bistveno hitreje kot dohodek, večji so bili za 132 %. Poprečni čisti osebni dohodek za 182 ur dela je znašal v Peku 171.458 din in je za 101 % večji, v tržiškem delu Peka pa 185.784 din in je bil večji za 104 %. Primerjava navedenih odstotkov z inflacijskim odstotkom kaže na realno zaostajanje, z izjemo davkov in prispevkov. Morda je to rečeno nekoliko poenostavljeno, pred očmi moramo imeti tudi manjšo primerljivost zaradi novega Zakona o celotnem prihodu in dohodu.

Do zaključka leta imamo še nekaj časa. Zdravila za notranje težave smo vgradili v dopolnilne plane. Uporabljati jih moramo kar se da strokovno in dosledno.

Član KPO za planiranje, ekonomiko org. in finance

Edvard Košnjek, dipl. inž.

# REALIZACIJA INTEGRALNEGA SISTEMA UPRAVLJANJA KAKOVOSTI

Kvaliteta proizvodov in storitev je postala v vseh elementih poslovanja in gospodarjenja prioriteta in strateška naloga organizacij združenega dela in širše družbene skupnosti.

Razvojna gibanja na področju zagotovitve kvalitete so v zadnjih letih v vsem svetu izredno dinamična in bogata po rezultatih. Ti odmevi hitro pridejo do nas in vplivajo na naše pristope in rešitve na tem področju. Po drugi strani pa različne individualne interpretacije pristopa in dela za zagotovitev kvalitete pogosto pripeljejo do takšnih predlogov, ki niso v skladu s tem razvojem in ovirajo realno uporabo dosežkov za uresničevanje optimalne kvalitete proizvodov. Vsi smo vključeni v uresničevanje, vsi smo zainteresirani za kvaliteto proizvodov, zagotovitev kvalitete proizvodov je perspektivna disciplina, ki pa od nas zahteva mnogo znanja in izkušenj.

Da bi poenostavili naš pristop h kvaliteti, se ravnam po dveh temeljnih ugotovitvah:

— uresničevanje ciljev pri doseganju optimalne kvalitete proizvodov je možno samo z razvojem in izvajanjem sistema zagotavljanja kvalitete . . .

— sistem zagotavljanja kvalitete pa zajema po hierarhijski važnosti tri temeljna področja:

- a) odnos do kvalitete, definiran v politiki kvalitete DO,
- b) organizacijo funkcije kvalitete, zasnovano na koncepciji integralne kontrole kvalitete in preventive za kvaliteto,
- c) tehnologijo kvalitete — ki je izjemno široko strokovno področje razvoja in izvajanja sistema kvalitete, vključujoč tudi klasične metode ocenjevanja in spreminjanja kvalitete proizvodov.

Tako obravnavano področje sistema kvalitete je daleč od same tehnično-tehnološke funkcije kontroliranja proizvodov na vhodni, medfazni in končni kontroli. Funkcija kvalitete je postavljena v vrh poslovanja in proizvodnega odločanja, njeni nosilci so poslovodni organi tozgov in DO.

V najnovejšem času veliko prispevajo k razvoju enotnega in sodobnega sistema kvalitete standardi sistema kvalitete in na njihovi osnovi izdelane dokumentarne oblike sistema (o tem več drugič).

S ciljem, da bi poboljšali položaj naših izdelkov na trgu, morajo naši proizvodi ustrezati zahtevani kvaliteti. Kvaliteta pa pomeni, da proizvodi zadovoljujejo pričakovanja kupcev v odnosu na pravilnost izdelave, funkcionalnost izdelka, trajnost izdelka, sigurnost, vzdrževanje itd.

Včasih se je, pa tudi danes se še smatra, da je kvaliteta delo končne kontrole, to je da na koncu proizvodnega procesa kontrolorji odstranijo slabe proizvode. Pomanjkljivost tega sistema je, ker je ta način zelo drag, posebno, če hočemo izdobaviti kupcem 100 % naročilo s 100 % kakovostjo gotovih izdelkov. Pri tem se pojavlja, da če proizvajalec to hoče, mora zagotoviti možnost dodatnega investiranja v proizvodnjo za proizvode, kateri so bili slabi v prejšnjih fazah procesa. Vsako dodatno naročilo za takšno izdobjo pa pomeni visoko preseganje cene. Primer iz domače prakse v razmislek vsem našim zaposlenim v naši delovni organizaciji. Kupcu ZSSR moramo po sprejetih naročilih izdobaviti 50.000 parov nekega artikla. Ker je naročilo fiksno, mora biti tudi izdobja točna, torej za nastali izmet — defekt, moramo vedno dodatno izpisovati nove pare za dopolnitev sortimenta.

Stroški, ki pri tem nastajajo:

1. ponovni izpis proizvodnje,
2. ponovna naročila osnovnega in pomožnega materiala,
3. transport in prevzem sestavnih delov od proizvajalcev vzporednih dejavnosti,
4. ponovno tiskanje dokumentacije,
- spremne dokumentacije,
- planov,
- plačilne dokumentacije itd.
5. ponovno sekanje zg. usnja,
6. ponovna priprava sestavnih spodnjih delov,
7. ponovno šivanje,
8. ponovna montaža,
9. ponovna kontrola,
10. ponovni obračuni itd.

Če vse to preračunamo lahko hitro ugotovimo, koliko dodatnih stroškov moramo dodatno vgraditi v proizvodnjo in če še to primerjamo s ceno izvržene obutve lahko vidimo koliko smo pri tem izgubili, s tem, da tu ne omenjam količin katere so zaradi tega izpadle.

Če pogledamo koliko časa je preteklo, da se je ugotovilo, da je takšen način kontrole drag in da je treba težiti in se usmeriti na preprečevanje izmeta — defektov. To pomeni, da ni dovolj kontrolirati samo gotove proizvode, temveč je potrebno kontrolirati v toku vseh faz proizvodnega procesa. Na ta način se mora problematika indifisirati, odnosno v procesu ugotoviti vzroke (ali je za nekvaliteto izdelka kriva nepravilnost stroja, napake delavca ali napake ki nastajajo zaradi transporta itd.) in takoj za tem se morajo organizirati hitre akcije za reševanje teh problemov. Če sem rekel napake delavca, nisem mislil samo delavca v neposredni proizvodnji, mislil sem delavca, ki je vključen v proizvodni proces, to je od nabavnega referenta, prevzemalca, komercialista, kreatorja, modelirja, tehnologa, neposrednega proizvajalca, nasplošno vse nas ki smo zaposleni v naši delovni organizaciji.

— Torej, treba bo zrušiti »debele zidove«, ki ločujejo posamezne funkcije, in razdeliti dolžnosti in odgovornosti pri poslih kvalitete.

— Postaviti moramo učinkovito koordinacijo poslov v zvezi s kvaliteto na višjih ravneh poslovnega odločanja.

— Organizirati študijo sposobnosti proizvodnih procesov in možnosti nabave glede na zahtevano specifikacijo kvalitete proizvoda.

— Prenos odgovornosti za kvaliteto.

— Učinkovit sistem informiranja, usmerjen k raziskovanju vzrokov slabe kvalitete in izvajanja pravočasnih in korektivnih akcij.

— Organizirati izobraževalne in motivacijske programe za kvaliteto, usmerjene k širšemu krogu udeležencev in novim oblikam izobraževanja na osnovi konkretnih tekočih nalag in problemov kvalitete.

— Organizirati razvoj nadzora in ocene kvalitete prek izdelanih vprašalnih listov za proizvode, procese in sisteme kvalitete.

Ta prehod na sodobno obliko organizacije integralnega sistema kvalitete zahteva višjo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih v funkciji kvalitete in omogoča zmanjšanje skupnega števila zaposlenih pri kontroliranju proizvodov.

Mera kvalitete proizvodov je spremenljiva raven kvalitete (AQL) ki se definira v odnosu do »poprečka procesa« iz katerega proizvod prihaja. To je bistvena razlika glede na odstotke ločenih dobrih in slabih proizvodov, ker povezuje raven kvalitete proizvodov s procesom izdelave. Od tu pa gremo in moramo stremeti še dalje, tako, da postane mera kvalitete število slabih na milijon enot (ppm) s programiranim ciljem t.i. zero defekta oziroma dela brez napak. To pa bomo uspeli le takrat, ko bomo spremenili tudi mišljenje o pripadnosti PEKU, in miselnost, da se z Japonci ne moremo primerjati, vendar oni so uspeli.

Kdaj bomo pa mi???

Miro Mežek

Vodja oddelka kakovosti kvalitete

Kontrola kvalitete je novo področje dela, oziroma nova organiziranost dela. Začetki so v polnem zamahu.

V oktobru je bil zaključen seminar za prvo skupino avtokontrolorjev iz montažnega oddelka 522, poteka pa že praktično uvajanje, prvi vtisi pa kažejo na uspeh.

O uvajanju novosti na področju kontrole kvalitete bomo pisali tudi v prihodnjih številkah Čevljarja.

Prepričani smo bili, da bomo dobili nekaj prispevkov iz Budućnosti. Morda pa za prihodnjo številko. V naslednji številki bomo objavili tudi prispevek o zaključnih razgovorih v Alžiriji. Prav te dni potekajo zadnji končni razgovori o zaključku del in prevzemu tovarn.

## ODSTOP NI SPREJET

Skupni delavski svet je na zadnjem zasedanju, kjer je razpravljajal o predlaganem odstopu predsednika KPO, sprejel sklep:

Odstop predsednika KPO tov. Grašiča s funkcije predsednika kolegijskega poslovodnega organa se ne sprejme iz naslednjih razlogov:

1. Gospodarski položaj delovne organizacije glede na širše gospodarske razmere zahteva od vseh zaposlenih polno angažiranost pri realizaciji nalog za izboljšanje tega položaja. V delovni organizaciji pomeni realizacija teh nalog uresničevanje nalog iz letnega poslovnega sporazuma ter dopolnilnih planov k LPS. Upravičeno je pričakovati, da bi se z odstopom predsednika KPO z opravljanja dolžnosti prizadevanja za realizacijo planskih ciljev bistveno zmanjšala, kar ne bo vodilo k izboljšanju poslovnih rezultatov delovne organizacije.

2. Odstop predsednika KPO bi glede na povezanost delovne organizacije s poslovnimi partnerji v domovini in izven nje pomenila negotovost v smislu usode poslovnih odnosov, ki jih delovna organizacija ima s poslovnimi partnerji v Jugoslaviji in v tujini, kar bi dodatno otežkočalo realizacijo nalog za izboljšanje gospodarskega položaja delovne organizacije.

3. Odstop predsednika KPO s funkcije predsednika bi povzročil poslabšanje samoupravnih odnosov v delovni organizaciji, kar ne vodi k akcijski enotnosti in učinkovitosti zaposlenih za izboljšanje gospodarskih razmer.

4. Odstop predsednika KPO bi imel širše posledice povezane z njegovim položajem, funkcijo in vlogo, ki jo ima kot predsednik izvršilnega odbora Splošnega združenja usnjarsko predelovalne industrije Slovenije in član izvršilnega odbora usnjarsko predelovalne industrije Jugoslavije, upoštevajoč pri tem njegovo aktivnost v borbi proti odpravi nelogičnosti v delovanju predpisov, sprtih z ekonomsko logiko, nelogičnosti v zvezi z razumevanjem delovanja tržnih zakonitosti in odprave vseh pomanjkljivosti, ki vodijo tako našo delovno organizacijo kot tudi druge OZD v nezavidljiv ekonomski položaj.

Na osnovi navedenih razlogov se daje predsedniku KPO polna podpora v zvezi s sprejetimi ukrepi za angažiranje vseh zaposlenih v delovni organizaciji za realizacijo planskih ciljev ter izboljšanje gmotnega položaja delovne organizacije ter s tem v zvezi polna podpora njegovim prizadevanjem za ohranitev enotnega sistema nagrajevanja ter podpora izhodiščem, naj bo višina osebnega dohodka odraz dejanskega prizadevanja izvajalcev nalog, podpora pri ukrepih za izboljšanje medsebojnih odnosov v delovni organizaciji in zaostrovanju delovne discipline ter podpora aktivnostim, ki jih v okviru Splošnega združenja usnjarsko predelovalne industrije Slovenije ter Jugoslavije ter v okviru gospodarskih zbornic vodi za izboljšanje gospodarskega položaja organizacij združenega dela, še posebej pa aktivnih izvoznikov.

## PRIZNANJE IN NAGRADA

Na jesenskem mednarodnem sejmu usnja in obutve v Beogradu je strokovna žirija odločila, da dobi drugo nagrado v skupini otroška obutev SREBRNO LANE artikel LIZA, avtor modela Bojan KLEMENČIČ pa posebno nagrado.

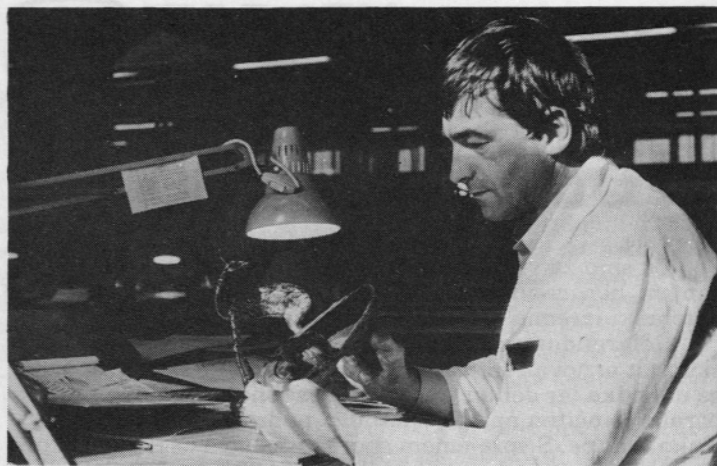
Bojan Klemenčič je vzorce LIZA pripravil za kolekcijo pomlad-poletje 1988. Zgornji del je iz usnja v kombinaciji s tekstilom, pletenim vložkom in okrasnim vložkom in

okrasnim cofom, podplat pa je iz porogume.

Kako nastane čevljar, ki je izbran za ožji izbor in nagrado?

»Spremljati je treba modne trende v svetu, to so sejmi in razstave, pa si ustvariš sliko o modelu,« pravi Bojan.

Na sejmu v Beograd smo poslali 230 modelov. To so modeli, ki so bili razstavljeni v paviljonu NOB za šustarstvo nedeljo.



*Stručni žiri za robnu grupu*

**DEČJA OBUČA**

**NA JESENJEM MEĐUNARODNOM SAJMU KOŽE I OBUČE**

*doneo je odluku da se visoko priznanje*

**SREBRNO LANE**

*dodeli*  
**Tovarna obutve „Peko“-Tržič**  
**za dečiju cipelu „Liza“ artiklal 1020**

*a autoru nagrađenog eksponata*  
**Bojani Klemenčiču**

*lično priznanje*

**„POSEBNA DIPLOMA“**

*sa svim pravima i obavezama*  
**koja predviđa Pravilnik o dodeljivanju**  
**priznanja na priredbama Beogradskog**  
**sajma**

**Beograd, 10.09.1987.**

*Predsednik*

*Beogradskog sajma*





## VI VPRAŠUJETE — MI ODGOVARJAMO

Če smo za septembrski INFORMATIVNI DAN rekli, da zanj ni bilo zanimanja, moramo tokrat povedati, da je bil oktobrski izredno zanimiv in živahen.

Referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka ter delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo je očitno najbolj zanimivo področje v zadnjem času. Kako tudi ne. S sprejemom sporazuma smo usklajali zakonska določila, sicer bi imeli izplačane le 80 % osebne dohodke. V tozdih Obutev, Budućnost, Poliuretan, Gumoplast, Mreža in Trbovlje je za sprejem sporazuma glasovala potrebna večina na referendumu 3. julija letos. V tozdu Orodjarne se je to zgodilo v ponovljenem referendumu, medtem, ko je bil v tozdu Komerciala in delovni skupnosti skupnih služb tudi ponovljen referendum neuspešen. Po dokaj burnih razpravah na zborih delavcev in delavskih svetih v Komerciali in DSSS, je bil referendum ponovno 8. oktobra, glasovanje pa je bilo razdeljeno na dva dela. Del sporazuma, ki vsebuje metodologijo za vrednotenje del in nalog ter indeksna razmerja v teh dveh sredinah še vedno ni sprejet, ker se je večina odločila proti temu delu sporazuma. O tem bomo seveda še govorili, ponovni referendum je razpisan 25. novembra.

In kako je potekal INFORMATIVNI DAN?

Iz orodjarne in šivalnice 512 so vprašali, **zakaj je v krizni situaciji ter težkem deviznem položaju toliko službenih potovanj v tujino**. Vprašali so, **ali so vsa potovanja res potrebna in koliko deviz porabimo letno za ta namen**. V razvojno pripravljalnem sektorju, da je **mesečno toliko potovanj, kot jih je bilo včasih v celem letu**.

Predsednik KPO je odgovoril, da so službena potovanja potrebna. Peko več kot polovico svojih izdelkov proda na tujem, zato je tudi veliko nalog izven Peka. Vsako potovanje je po njegovem mnenju temeljito pretehtano in opravčeno.

Da je v razvojno pripravljalnem sektorju povečan obseg potovanj je posledica vse večje udeležbe v izvozu in s tem po gojeno spremljanje modnih smernic, napredka tehnologije v izdelavi proizvodnje in modernizacije proizvodnje. Mnoga potovanja se opravijo izven delovnega časa (prevozi ponoči in podobno).

Za potovanja v tujino so seveda potrebna tudi devizna sredstva. Višino zneska bomo dobili iz finančnega sektorja, predsednik pa je prepričan, da se sredstva uporabljajo racionalno in da potovanja ne trajajo dlje kot je nujno potrebno.

Iz Komerciale je bil klic za vprašanje **ali je potreben tako drag katalog za rezervne dele**, odgovor pa je: če hočemo prodajati, moramo imetu tudi tak katalog.

Delavke v menzi so povedale, da **so v času, ko obratuje bife v vrsti vse prevečkrat tako imenovani »režijci«**.

Iz šivalnice 512 in DSSS so želeli vedeti, **zakaj hodijo na specializacije in sejme v tujino tudi tisti, ki takega dela ne opravljajo ter kakšen namen je imelo potovanje v Španijo**.

Predsednik je pojasnil, da bi lažje odgovoril, če bi šlo za konkretno potovanje. Na sejme in specializacije hodijo tudi mladi kadri — začetniki, da bi pridobili znanje in izkušnje za prevzem zahtevnih nalog.

Potovanja v Španijo pa je bilo z namenom udeležbe na 8. mednarodnem kongresu inženirjev in tehnikov obutvene industrije. Prav je, da sta se ga udeležila tudi naša delavca, ker je Peko firma, ki svoje proizvode plasira na tuje trge.

Iz tiskarne so povedali, da se **počutijo nekako odrinjene, ker je njihova dejavnost le vzporedna z osnovno — čevljarstvo, čeprav proizvod ne more iz hiše tudi, če pri njih kaj odpove**. Oprema v tiskarni, da je dotrajana. Za vzdrževanje strojev bi morali imeti domačega vzdrževalca, ki bi prej seveda moral na usposabljanje.

Ne more biti govora o kakršnikoli zapostavljenosti in miselnosti, da to področje ni v interesu Peka. Če smatrajo, da so odrinjene, se morajo v prvi vrsti sami pobrigati in opozoriti na slabo opremo. Prav zdaj je pravi čas, ko se zbirajo potrebe in pripravljajo plani. Če je treba in potreba usposobiti človeka za vzdrževanje strojev, ni nobenih zadržkov. Vodji razvoja je treba posredovati potrebe in predloge, da se vključijo v letni poslovni sporazum.

Iz finančnega sektorja jih je zanimalo, **kako uspešno bo poslovanje in ali obstaja bojazen, da bi prišli v rdeče številke**. Če izvzamemo objektivne težave, ali je še kaj narobe?

Kljub temu, da nam država dolguje v letnem obsegu tri milijarde dinarjev upamo, da se to ne bo zgodilo. Stroške moramo zmanjšati na najnižjo mejo in vzpodbujati domačo prodajo. Veliko lahko, in moramo še sami narediti kaj in kako poudarjamo tako v INFORMACIJI o poslovanju, prav take vsebine so tudi dopolnilni plani letnega poslovnega sporazuma.

Zanimalo vas je tudi, **kakšen bo postopek za sprejem nove analitske ocene**.

Metodologija in indeksna razmerja je vsebina samoupravnega sporazuma, ta se sprejema z osebnim izjavljanjem na referendumu, analitsko oceno in razvrstitev po grupah, bomo sprejemali na zborih delavcev.

Vprašanje je bilo tudi, **ali dobivajo člani KPO stimulacijo za uspešno delo, plan v proizvodnji pa ni dosežen**.

Za člane KPO in delavce s pooblastili in odgovornostjo so merila za stimulacijo rezultati Peka v odnosu na poprečje panoge. Ta del dohodka je različen. Zadnji je izračunan na osnovi zaključnega računa 1986, od oktobra dalje pa bo na osnovi polletnega poslovanja Peka in branže.

Na vprašanje iz DSSS **ali sme KPO vsiljevati svojo voljo samoupravnim organom** se odgovor glasi:

Ne, ima pa dolžnost samoupravnim organom predlagati določene rešitve, ker je za izpolnitev sprejetega tudi odgovoren.

Hoteli ste vedeti tudi **mnenje o poslovanju in direktivah države v smislu tega, da organizacije združenega dela nimajo prostih rok**.

Predsednik upa, da se bo stanje izboljšalo, skoraj mora se, predvsem na področju devizne situacije. Nujno je, da se bo izvoz vzpodbujal, izvozniki pa ustrezno stimulirali. V delovni organizaciji moramo zmanjšati zaloge, koledarski čas zato je primeren, vreme tudi. Nenazadnje, moramo pa tudi rezerve spremeniti v dinarje dohodka.

Ne bi mogli zaključiti, če ne bi bilo vprašanja **o tretji delitvi**.

Prezgodaj je o tem sklepati, ker je vmes še vse preveč »čejev«. Če bo prodaja stekla in bomo prodali tudi zaloge, bo tudi za to delitev nekaj ostalo.

Toliko za danes. Na nekaj vprašanj smo odgovorili posameznikom, tistim, ki so spraševali zase. Na naslednji INFORMATIVNI DAN vas bomo opozorili v Čevljarjevih obvestilih.

# USPOSABLJANJE MENTORJEV



IO splošnega združenja usnjarsko predelovalne industrije Slovenije je v juniju razpravljalo o problemih izobraževanja na vseh stopnjah usmerjenega izobraževanja in o problematiki v zvezi z izvajanjem pripravništva. Za pripravništvo je bilo ugotovljeno, da zanj v večini OZD premalo poskrbijo, zlasti kar se tiče kvalitete izvajanja pripravništva na podlagi dogovorjenih programov.

Podobno je bilo ugotovljeno v naši DO, ko smo istočasno izdelovali analizo na področju mentorstva.

Pomembnejši zaključki in predlogi analize, v katero so bili vključeni zaposleni, ki so poleg rednih del in nalog v letu 1985 in 1986 opravljali še mentorstvo, so bili naslednji:

— Potrebno bi bilo permanentno usposabljanje mentorjev za delo s pripravniki, kajti dosedanja samoorganizacija mentorstva je skromna, znanje na tem področju pa bi olajšalo mentorstvo in koristilo usposabljanju pripravnikov.

— Potrebno se je dogovoriti kako pripravniku, ki je pripravnik samo formalno, sicer pa opravlja (iz kakršnega koli razloga) prosta dela in naloge, zagotoviti izvajanje pripravniškega programa. Razumljivo je, da poleg uvajanja v opravljanje konkretnih del in nalog oz. rednega dela, programa ne bo zmožek opraviti.

— V primerih formalnega sprejetja mentorstva se bo potrebno z vodji sektorjev in TOZD-ov, skupno z mentorjem in referatom za izobraževanje dogovoriti za katera področja uvajanja pripravnika se lahko imenuje somentor (tudi z enako stopnjo strokovne izobrazbe, kot jo je dosegel pripravnik), katera področja pa bi kljub obremenjenosti ostala mentorju.

— Letno bo potrebno spremljati pripravništvo in dograjevati sistem nagrajevanja mentorjev ter njihovo usposabljanje.

— Poskusno formirati najmanj en učni ali študijski krožek pripravnikov ter ugotoviti prednosti ali pomanjkljivosti takega načina dela s pripravniki.

— Izdelati letni plan usposabljanja mentorjev in somentorjev ter pogosteje imenovati, zlasti za pripravnike z višjo ali visoko strokovno izobrazbo, za pripravniške ubutvene smeri pa že od stopnje V. dalje.

— Izdelati začetne formativne programe usposabljanja in jih sproti dopolnjevati ter prilagajati razvoju tehnologije.

— V vsako obliko usposabljanja mentorjev bo potrebno v program vključiti spoznanja o značilnostih mladih odraslih.

— Sodelovanje mentorjev pri pripravi predloga za razporeditev pripravnikov, pri planiranju nadaljnjega izobraževanja in poklicnega napredovanja.

— Izdelava vprašalnika o poteku pripravništva, ki bi ga pripravniki izpolnili po končanem usposabljanju.

Med drugim je bilo v vprašalniku tudi vprašanje o mnenju mentorjev za njihovo usposabljanje. 94,4 % jih je odgovorilo, da je usposabljanje potrebno, iz česar se da sklepati, da ima večina naših mentorjev voljo za izboljšanje pripravništva oz. mentorstva.

Splošno združenje usnjarsko predelovalne industrije Slovenije je na osnovi že omenjenih junijskih razprav o izobraževanju razpisalo Seminar za mentorje pripravnikom v OZD. V naši delovni organizaciji je bilo za seminar zadosti prijav, da smo izobraževanje lahko organizirali v delovni or-

ganizaciji. Udeleženci so v petih popoldnevih poslušali osnovne značilnosti usmerjenega izobraževanja, načrtovanje in izvajanje učnega procesa, metodiko proizvodnega dela in psihološke vidike dela za učence, kar je še zlasti pomembno za sodelovanje na področju mentorstva. Po opravljenem zaključnem izpitu smo v naši delovni organizaciji pridobili 23 novih mentorjev, 19 pa jih je podoben seminar že opravilo. Tako imamo v TOZD Obutev in v RPS skorajda v vsakem oddelku oziroma službi najmanj 1 usposobljenega mentorja, v raziskovalni enoti, v prodajnem sektorju, v TOZD Orodjarna in v TOZD Mreža so tudi že mentorji, ki so opravili omenjeno začetno usposabljanje, slabše pa je v ostalih neomenjenih TOZD in sektorjih.

V nadaljnjem delu z mentorji bo potrebno upoštevati želje dosedanjih mentorjev, ki želijo po začetnem usposabljanju občasne skupne sestanke z izmenjavo izkušenj med mentorji, pripravniki in referatom za izobraževanje.

Po novem Samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v Tovarni obutve »Peko« Tržič bo mentorstvo tudi nagrajeno, upam da v prihodnjih letih tudi stimulatивно. Pri vsakem delu na relaciji pripravnik — mentor, se je namreč potrebno zavedati, da je mentor najpomembnejši dejavnik za usposabljanje pripravnika.

Organizator izobraževanja  
Meglič Marija

## IZOBRAŽEVANJE OB DELU

Na srednji tekstilni in obutveni šoli v Kranju so zaključili šolanje:

ALENKA VOGRINC iz sekalnice 510,

BORIS ŠINKO iz RPS, 500,

BOJAN KERŠIČ iz montažnega oddelka 522,

ROBERT FIKSEL iz elektrodelavnice in

DEJAN BUČINEL iz montažnega oddelka 521.

Čestitamo!

## NAŠI PETDESETLETNIKI

Janez DOBRIN, modeliranje spodnjih delov obutve  
Marija DEBELJAK, odpravljanje napak v montažnem oddelku 523

Boris ROBLEK, koordiniranje dela za Alžir

Irena RAJIČ, poslovodja v Zrenjaninu

Terezija TERSELIČ, pospravljanje tovarniških prostorov

Čestitamo!

## NOVI UPOKOJENCI

Angela BUJANOVIČ iz šivalnice 512

Viktor PAPLER iz montažnega oddelka 520

Milica POLJANC iz šivalnice 512

so se upokojili v oktobru. Želimo jim trdnega zdravja, zadovoljstva in sreče.

## DOBRO JE VEDETI

Krpa vileda se rada navzame neprijetnega vonja. Dajte jo v pralni stroj skupaj s perilom, ki ga perete pri 60°. Krpa bo spet kot nova.

Če se je čevljev in usnjениh predmetov lotila plesen, plesen obrišemo najprej s cunjjo, nato pa čevlje dobro premažemo s terpentinom.

# NAGRADNA KRIŽANKA

				PEKO TRŽIČ	DRŽAVA V JUŽ. AFRIKI GL. MESTO LUANDA	ANTICHO MESTO V MALI AZIJI	ČLAN STROGE ŽIDOVSKÉ VERE	RAS TLINA ZA ODVAJALNI ČAJ	REKA PRI MOSKVI	SEVANJE RADIJA	ŠUŠTARSKA NEDELJA	UBIJALKA	POPEVKARSKA GRUPA IZ BEOGRADA	TOVARNA V CERNEM
				PRISEDNIK NA SODIŠČU POROTNIK		S					AM. IGRALKA WEST IME PRALN. PRAŠKA		A	
				ZASEKANOST, NAČEP LJENOST ŽENA GRE NADIRJA KDDR SE IZRAZA V METAFORAH										
									TUJE M. IME OBOLJENJE ŽIVCEV		L		SESTAVIL BLU	
NEKDANJI PREDSEDNIK INDIJE (RAJENDRA)				UČITELJ RETORIKE	OZIMNO ŽITO	SEKANJE	TV POSREDNIK V, R,	SEMITSKI BOG V PODOBI BIKVA NAZIV FR. PIŠEC (ERNEST)	B				SMUČARSKA LESKOVŠEK	POŽIGALEC IZ STRASTI
ŠOLSKA DEJAVNOST							PREBIVALEC IRISKE TURSKE VELIKAS				NENADNA SMRT ČERNE ANICA			
PETO KOLO PRI AVTU							AMERIKANCI DELAVEC V IRHARNI							
RIMSKI ZALOŽNIK IN MECEN				A			SVEČENICA BOGINJE ARTEMIDE						DOKTOR OSJE GNEZDO	
BRKATA RIBA					SAPEŽ		JORASTA ŽENSKA 3		IME POLTVA EBANA ZAMAZ ZA SIPE			MAKEDONSKO KOLO KONICA		
STAROGRŠ. ASTRONOM IZ SAMOSA							SL. PESNICA MAJDA STANE SEVER		N		8 UNITED STATES			
NAŠA VALUTA							MESTO V ZAHODNI ROMUNJI			DRUGO IME ZA SZ				
MUSLIMANSKI SODNIK, KI SODI PO KORANU							PODELITEV IMENA			PREBIVALEC ISTRE				

Dolžni smo vam rešitve za dve križanki. Žrebala je naša začasna sodelavka Jakovljevič Lili. Nagrade pa so podeljene takole:

1. Hrgovič Ani 501
2. Jurjevčič Cvetka 600
3. Lukman Ivanka 600
4. Ovsenek Pepca upokojenka
5. Križnar Irena 600

Za zadnjo križanko pa so izžrebanci:

1. Podgoršek Anica upokojenka
2. Mikolič Boris 529
3. Ovsenek Jurij 300
4. Lausegar Darko 602
5. Marin Janez 900

Rešitve današnje križanke pošljite v uredništvo do 4. decembra.

## ZAHVALE

Ob smrti očeta IGNACA ZUPANA, se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem reklamacijske popravilnice, oddelka 512/3 in popravi za izrečena sožalja in denarno pomoč.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Judita Knific

Ob smrti drage mame MARIJE KEPIC se toplo zahvaljujem za izrečena sožalja in denarno pomoč sodelavkam iz šivalnice 512/3.

Štefka Marčun

Ob izgubi drage mame ANGELE MEGLIČ se sodelavkam iz šivalnice 512/3 — oblačenje peta, iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje, izrečena sožalja in denarno pomoč.

Hvala tudi vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

hčerka Zorka z družino



Kolektiv prodavaonice »PEKO« u Zadru, javlja tužno vijest, da je dana 15. 10. 1987 godine u 42. godini života tragično stradala naša nezaboravna kolegica i odlična radnica

ANA STEINER.

Tragičnom smrću naše vrijedne radnice Ane Steiner naš kolektiv »PEKO« u Zadru, kao i cijela RO izgubila je iz svoje sredine jednog neprežaljenog dugogodišnjeg člana kolektiva.

Uspomena na njen svijetli lik ostat će u nama u trajnom sijećanju kao dobre i primjerne radnice kolektiva »PEKO« Zadar.

Ožaloščen kolektiv »PEKO« Zadar.

Ob smrti našega očeta JOŽETA DOLŽANA se sodelavcem in sodelavkam iz oddelkov 523 in 512 — zahvaljujem za denarno pomoč in izražena sožalja.

Lidija Žnidarič  
in Marica Sajovic

## ZAHVALE

Ob izgubi naše drage mame KATARINE ŠKOF se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam TOZD-a Gumoplast, stroškovnega računovodstva in obračunovalkam za denarno pomoč in izražena sožalja.

Pavla Čebtron

Ob smrti naše drage mame se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz elektro, mizarске in mehanične delavnice za darovano cvetje, denarno pomoč in izraze sožalja.

Hvala vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti.

sin Zdravko Jeruc  
z družino

Ob nenadni izgubi naše drage mame ZOFIJE REJC se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem oddelka 510 sekalnice za podarjeno cvetje, denarno pomoč in izrečena sožalja.

hči Marija, sin Rudi

Ob boleči izgubi očeta BEŠA KOSTIČA se sodelavcem v TOZD-u POLIURETAN najlepše zahvaljujem za izrečena sožalja in denarno pomoč.

sin Enver Kostič

Sodelavkam iz šivalnice 512 se zahvaljujem za lepo darilo in lepe poslovilne besede.

Vsem še mnogo zdravja, uspehov in zadovoljstva.

Angelca Bujanovič

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam iz šivalnice 512/4 lepo zahvaljujem za lepo darilo in prisrčno slovo. Obenem jim želim še veliko delovnih uspehov.

Zlata Janc

●●●

SODELAVCEM IZ PUR-a  
POŠILJAM LEPE POZDRAVE IZ  
PLEVLJE, KJER SLUŽIM  
VOJAŠKI ROK. IMAMO SE  
DOBRO KOD VSI VOJAKI  
DO SEDAS. VAŠ SODELAVEC  
EDVARD FRNK  
V.P. 4842/B  
84210 PLEVLJA  
ČRNA GORA

Sodelavci, napišite Edvardu dolgo pismo iz uredništva pa ga pozdravljamo. Lepe pozdrave tudi Jožefi Gregorčič iz doma starejših občanov Novo mesto.

Morda se vam je zgodilo, da niste dobili Čevljarja. V uredništvu že od dopusta ni delavke, ki med drugim ureja tudi naslove, zato tudi morebitne spremembe niso upoštevane.

## PRIŠLI—ODŠLI

### V MATIČNO TOVARNO

Branilovič Angela, Drobnič Jana, Toporiš-Božnik Mirjam, Bodlaj Miran, Činč Bojana, Golmajer Vanja, Žalec Marjeta, Savernik Mateja, Veternik Franci, Teyrovsky Majda, Nemeč Darija, Ahačič Barbara, Žnidarič Petra, Ritonja Zlatko, Kenda Mija, Eršte Branko, Smolej Marjeta, Potočnik Vladimir, Seifert Uroš, Jauk Špela, Grohar Mateja, Špehar Špela, Vidmar Simon, Meglič Stanislav, Škaper Matjaž I., Škaper Mat-

jaž II., Tori Nevenka, Jenko Irena, Prešeren Bojan, Koder Cvetka, Horvat Irena, Zupan Irena, Slapar Matej, Semenič Roman, Abram Stanko, Hodžič Senada, Hodžič Suvada, Markovič Gordana, Pomper Ivanka, Mlinarič Damir, Soklič Andreja, Fajdiga Alenka, Smolej Ivan, Petoš Dragoja.

### V BUDUČNOST

Horvatič Zvonimir, Štefanek Zvone.

### V MREŽO

Prevalje  
Kranj I  
Tržič II

Arnold Lucija, Maksimović Velimir  
Rakovec Zdenka  
Jekovec Matjaž, Šumič Zdravka,  
Stritih Dragica  
Kos Nataša  
Tekavec Ljiljana  
Velič Vlasta  
Petrov Stanka  
Trbižan Irena  
Humar Alenka  
Mijović Ljuba

Ljubljana III  
Ljubljana IV  
Piran  
Jesenice  
Sežana  
Nova Gorica  
Beograd II

### IZ MATIČNE TOVARNE

Vindišar Mojca, Regancin Robert, Požen Franc, Đukanović Branka, Perne Edvard, Šumič Zdravka, Poljanec Ljudmila, Cestnik Darinka, Petkovič Brigita, Horvat Marjeta, Bujanovič Angela, Marajh Franc, Lašič Milan, Mesarec Boris, Paplar Viktor, Paplar Viktor, Pikovnik Vesna, Petek Janez, Bedina Marko, Brebenc Marija, Dizdarevič Suljo, Kink Olga

### IZ BUDUČNOSTI

Jantolek Mirjana, Odobašič Marija, Horvatič Draga, Stančin Štefanija, Brzaj Djurdja, Salamon Božica.

### IZ MREŽE

Idrija  
Ljubljana III  
Prevalje  
Tržič II  
Trbovlje  
Rijeka I  
Zagreb I

Erjavec Sanja  
Tišina Renata  
Arnold Valentin  
Novak Matjaž  
Mravljje Aljoša  
Popović Branka  
Sokora Anđelko

## IZ ŠOLSKIH NOVINARSKIH KROŽKOV

### MOJA PRAVLJICA

Nekoč je v daljnji deželi živel reven čevljar s sinom Gregom. Živela sta zelo revno. Žena mu je že davno umrla. V spomin nanjo mu je ostal le še star meč, ki ga je z doto prinesla v hišo. Takrat, ko je umirala, mu je zaupala, da ima meč vsakih 100 let čudežno moč.

Zgodilo pa se je, da so ravno takrat dobremu kralju ukradli edino hčer. Hudobna vila jo je dala zapreti v samotni grad, ki ga je čuval zmaj s tremi glavami. Mnogi vitezi so prihajali v deželo in skušali rešiti kraljično, toda vsi so žalostno končali. Vse je mikala nagrada, da rešitelj dobi pol kraljestva in še kraljično za ženo. V revni hišici pa sta čevljar in njegov

sin opazovala, kako se je meč na steni vsak dan bolj čudno svetil. Odločila sta se, da tudi Grega poskusi srečo in reši kraljično.

Grega se odpravi peš na pot. Pride do gradu in s čarobnim sijem meča oslepi hudobno vilo. Pred grajskimi vrati se spopade z zmajem in mu z enim zamahom odseka vse tri glave. Reši kraljično in oba skupaj se napotita k kralju. Čez teden dni so praznovali in se veselili poroke.

Govori se, da še danes nekeje v daljni deželi živita srečno in pravično vladata svojim ljudem. Hudobna vila pa je izginila in nihče več ni slišal zanjo.

Kovačević Vanja 5. c  
OŠ heroja Bračiča

## AKTIVNOSTI ZA IZBOLJŠANJE POSLOVANJA

### OBUTEV

Za izboljšanje poslovanja je skupni delavski svet sprejel dopolnilne plane letnega poslovnega sporazuma.

V TOZD-u Obutev so naloge opredelili:

Kot proizvodna tozd svoja prizadevanja za izboljšanje poslovanja usmerjamo predvsem na področje uresničevanja planskih ciljev, opredeljenih v LPS 1987. Prioritetne naloge nas čakajo na področju izpolnjevanja operativnih planov, na področju izboljšanja kakovosti proizvodov, izboljšanju produktivnosti, zagotavljanju kompletnosti proizvodnje v količinah in sortimentih ter zmanjšanju vseh vrst stroškov. Posebno pozornost pa bomo posvetili:

a) Izpolnjevanju operativnih planov in izdelavnih rokov. To bomo dosegli s kvalitetnimi terminskimi plani, boljše organizacijo dela, spremljanjem proizvodnje in odpravo ozkih grl, večjo disciplino na delovnih mestih, boljšim izkoristkom delovnega časa in organiziranjem dela izven delovnega časa.

b) Kvaliteto izdelkov moramo obdržati na nivoju meseca aprila; % izmeta izpod planiranega. Načini in postopki zagotavljanja kvalitete so poznani, del uspeha na tem področju pa pričakujemo kot posledica dela TEAMA kakovosti in uvajanja avtokontrole. Vsak proizvod, ki bo iz kakršnegakoli vzroka povzročil prekomerni izmet se preneha proizvajati do odprave vzroka.

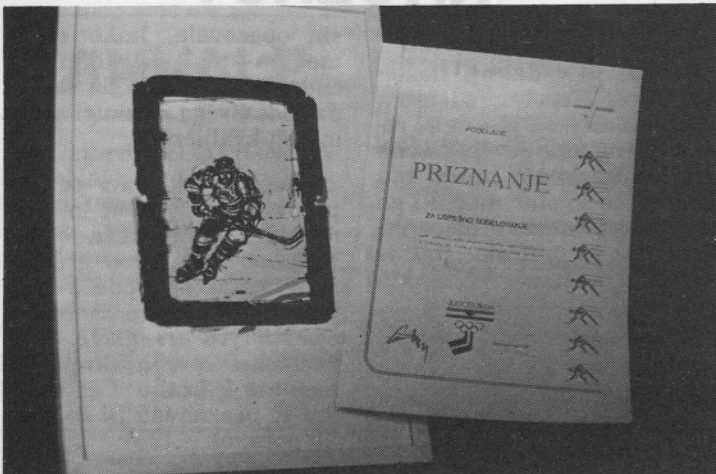
c) Materialne stroške moramo obdržati na nivoju v kalkuliranih ter še posebno pozornost posvečati osnovnim materialom. Na področju porabe zgornjega usnja moramo zagotoviti le kvalitetne prihranke.

d) Zagotoviti moramo večjo učinkovitost tehnologije v montažnih oddelkih z rezultatom na povečanju produktivnosti, zmanjšanju stroškov ter izboljšanju kvalitete.

Opredeljene naloge niso lahke, saj jih bomo morali realizirati le na načelu, da nobeno delo ni tako dobro opravljeno, da ne bi moglo biti še boljše. Problemi pogojev dela, pogojev opremljenosti, razdrobljenosti proizvodnje, pogojev oskrbe, pogojev zaposlenosti, kvalitete sestavnih delov ter bolj ali manj kvalitetna priprava proizvodnje, nam ostanejo in z njimi bomo morali voditi še tršo borbo kot v preteklosti.

Za izvajanje nalog na nivoju tozd je odgovoren vodja tozd, za izvajanje konkretnih vsakodnevnih nalog v delovnih enotah so odgovorni vodje DE.

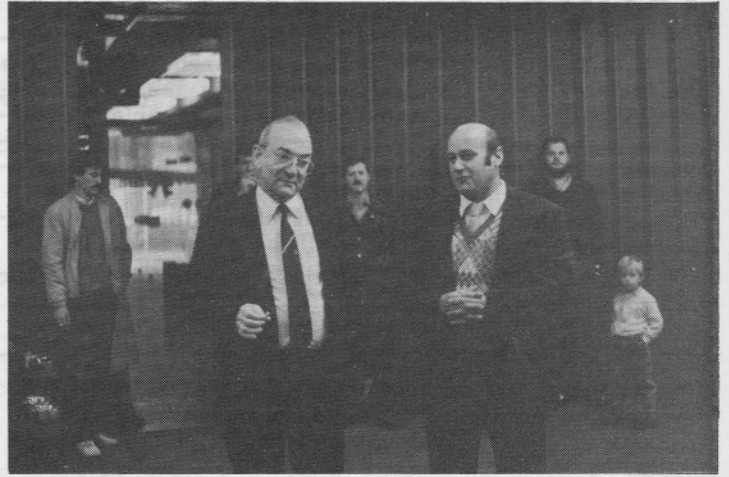
## HOKEJISTI V ČEVLJIH PEKO



Navada je, da imajo reprezentance pokrovitelje. S tem se jim izboljša gmotni položaj in pogoji za delo. V lanskem sezoni so člani hokejske reprezentance nosili čevlje Peko.

Obuli jih bomo tudi letos. Modele bodo iskali v novi prodajalni Ljubljana VI. Za ljubitelje hokeja so ponudili ogled katere izmed tekem v Ljubljani.

Pri hokejski zvezi pravijo, da bo letošnji hokejski »vrh« v Sloveniji, mi pa ugibamo ali bo to Olimpija ali Jesenice.



»Železni Viktor« in Peter Meglič, ki je gosta sprejel.

## ŠAH

V ponedeljek, 2. 11. 1987 ob 16. uri je v organizaciji Šahovskega kluba Tržič igral simultanko pri nas šahovski vele mojster Viktor Korčnoj.

Simultanka na 30 deskah je bila v sejni dvorani poleg naše recepcije.

Viktor Korčnoj znan tudi kot železni ali strašni Viktor je prijazen 56 let star gospod. Že 15 let spada med sam svetovni šahovski vrh in je med drugim odigral že tri neposredne dvo boje za svetovega šahovskega prvaka. Je brezkompromisen igralec in miroljubnih salonskih remijev ne mara.

To se vidi tudi iz doseženega rezultata. Trije naši člani, tov. Roblek Edo, Valjavec Stane in Kogoj Boris so zmagali, dva in sicer Loc Jože ter Aljančič Martin sta remizirala, ostalih 25 pa nas je izgubilo. Po končanem boju je gospod Korčnoj izjavil, da ne pomni, da bi kdaj na eni simultanki izgubil toliko partij.

Meglič Peter



Veliki mojster v boju s šahisti šahovskega kluba Tržič.

## čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Ivanka Horžen, Lojze Hostnik, Boris Janc, Matevž Jenkole, Edo Košnjek, Brane Plajbes, Marija Slapar, Tomislav Zupan — Glavna in odgovorna urednica: Marija Slapar — Naslov uredništva: PEKO Tržič, telefon 50-260 int. 230 — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 4200 izvodov v slovenskem in 2100 izvodov v srbohrvaškem jeziku — Glasilo dobi jo člani delovne organizacije, upokojeanci in študenti brezplačno.